با مصوبه هیأت دولت آرزوی ۴۲ ساله بخش قابل توجهی از مردم کشور تحقق یافت

برق ۸/۴ میلیون خانوار مجانی شد

گروه اقتصادی / هفته دوم اسفند ۱۳۵۷، سخنگوی وقت دولت بازرگان یک جمله را اعلام کرد که تیتر تمام روزنامه‌های فعال در آن زمان شد؛ «آب و برق مجانی می‌شود.» البته اصل خبر این بود: «آب و برق برای کم درآمدها مجانی می‌شود.» و نه برای تمام مردم کشور.

از آن زمان تاکنون یکی از مطالبات مردم از دولت‌های بعد از پیروزی انقلاب اسلامی این است که آب و برق رایگان شود. اما چطور می‌توان بابت ارائه یک کالا، پول نگرفت و همچنان به تأمین آن ادامه داد. این هفته آرزوی ۴۲ ساله مردم ایران محقق شد و با موافقت هیأت دولت، راهکار وزارت نیرو پذیرفته و برق برای بخش قابل توجهی از مردم ایران رایگان شد.

■ برق رایگان برای ۳۰ میلیون ایرانی

رئیس جمهوری روز گذشته در جلسه هیأت دولت به مجانی شدن برق بیش از ۳۰ میلیون نفر از مردم کشور به واسطه تصمیم ۳ روز قبل هیأت وزرا یعنی در تاریخ ۲ شهریور ۱۳۹۹ اشاره کرد و گفت: «یک آرزوی ۴۲ ساله محقق شده و این مایه افتخار دولت دوازدهم است.» حسن روحانی در روز تصویب این طرح نیز گفته بود: «در جلسه دولت تصمیم گرفتیم برای حدود ۳۰ میلیون نفر جمعیت کشور که مصرف برق آنها پایین‌تر از میانگین الگوی مصرف خانوار است، هزینه برق رایگان محاسبه شده تا برای اولین بار پس از پیروزی انقلاب اسلامی برق مستضعفین و اقشار محروم کم مصرف رایگان شود.»

اما چگونه؟ وزیر نیرو نیز که ارائه دهنده این طرح به دولت بوده، در این باره توضیحاتی داده است.

■ برق امید و خوش مصرفی

اسم طرح را «برق امید» گذاشته‌اند. هدف طرح هم اعمال تخفیف صددرصدی برای مشترکان کم‌مصرف برق در کشور، تشویق مشترکان به اصلاح مصرف و در نهایت پیک‌سازی و کاهش هزینه‌های توسعه نیروگاه هاست. به عبارتی با کاهش هزینه ساخت و ساز، منابع صرف پرداخت قبوض مشترکان خوش مصرف می‌شود و به این ترتیب، خوش‌مصرفان، استفاده از برق رایگان را تجربه خواهند کرد.

وزیر نیرو در روز سوم شهریور، در جمع خبرنگاران توضیح داد: «گزارش وزارت نیرو درخصوص عملکرد بخش صنعت برق و توفیقاتی که در عرصه مدیریت مصرف نصیب کشور شده و همکاری و همراهی که مردم در تمام بخش‌ها اعم از صنعت، معدن، کشاورزی، خدمات، عمومی و بخش خانگی به روش‌های مختلف با خدمتگزاران خود در صنعت برق و وزارت نیرو داشته‌اند، در نشست هیأت وزیران منجر به مصوبه‌ای شد که در آن مصرف‌کنندگان در بخش خانگی به سه گروه (پرمصرف، خوش مصرف و کم‌مصرف) دسته‌بندی می‌شوند. هدف ما در این طرح آن است که برای مشترکان در بخش کم مصرف‌ها تخفیف صددرصدی در قبوض برقشان قائل شویم. به عنوان قطعه‌ای از یک مجموعه فعالیت با عنوان مدیریت مصرف بنا داریم تا از کسانی که در این راستا فعالیت خوبی داشتند به نحو مناسبی قدردانی کنیم؛ اساس کار ما ناظر بر حمایت از مشترکان کم مصرف و در عین حال تشویق مشترکان پر مصرف است که اینها هم به جرگه مشترکان خوش مصرف که الگو را رعایت می‌کنند، بپیوندند.»

به گزارش «ایران»، رضا اردکانیان ادامه داد: «برای مشترکان پرمصرف هم دو برنامه مهم داریم که با انتخاب یکی و یا هر دو اینها می‌توانند عنوان پرمصرفی را از خود دور کرده و به جرگه خوش‌مصرف‌ها بپیوندند. یکی از این برنامه‌ها کاهش مصرف از طریق آموزش به مردم توسط شرکت‌های مدیریت مصرف و استارتاپ‌هاست که با چه کارهای ساده و کوچکی می‌توانند در بخش خانگی مصرف برق خود را مدیریت کرده و کاهش دهند. یک راه حل دیگر هم که تدارک دیده شده استفاده از پنل‌های خورشیدی کوچک و نصب آنها توسط مشترکان پرمصرف روی پشت بام‌ها است. کسانی که نیاز مالی دارند می‌توانند از طریق سیستم بانکی، وام کم بهره‌ای را دریافت کنند تا شرکت‌های مختلفی که از این طریق در توسعه نیروگاه‌های کوچک خورشیدی فعال می‌شوند این پنل‌ها را نصب کنند. میزان برقی که از این طریق تولید می‌شود به راحتی به شبکه برق مشترکان وصل و می‌تواند مصرف آنها را از شبکه سراسری کاهش داده و اینها هم از گروه پر مصرف‌ها خارج شوند.»

در آخر هم وزیر نیرو با بیان اینکه الگوی مصرف استان به استان، شهر به شهر و روستا به روستا متفاوت تعریف شده و خوش مصرفی و بد مصرفی بر اساس این الگو تشخیص داده می‌شود، گفت: «به همین خاطر برنامه‌ریزی شده که در ماه‌های باقیمانده از سال تدارک لازم برای این موضوع دیده شده و اجرای عملی کار هم حداکثر برای اول سال آینده گذاشته شود. برای پر مصرف‌ها نیز مصوبه هیأت وزیران دو ماه فرصت داده که دستورالعمل اجرایی تهیه و تدارک لازم برای مدیریت پرمصرف‌ها ببینیم و این فرصت و امکان فراهم شود تا مصرف خود را کاهش دهند.»

■ ۸.۴ میلیون خانوار در کشور مشمول برق رایگان هستند

وزیر نیرو با بیان اینکه کم‌مصرف‌ها در حوزه انرژی از تخفیف صددرصدی برخوردار می‌شوند، می‌گوید: «مطابق آمار براساس الگوی مصرف، حدود ۸ میلیون و ۴۰۰ هزار خانوار جزو مشترکان کم مصرف هستند.»

اردکانیان روز گذشته نیز در گفت‌وگو با رادیو جوان، با اشاره به مصوبه اخیر دولت مبنی بر رایگان شدن برق ۳۰ میلیون نفر در کشور اظهار کرد: «اصل این طرح در جهت اصلاح مصرف است و بر این اساس مصرف‌کنندگان در بخش خانگی به سه دسته «خوش مصرف‌ها» با حدود ۱۶.۵ میلیون مشترک خانگی، «کم‌مصرف‌ها» و «پرمصرف‌ها» تقسیم شده‌اند.»

او ادامه داد: «اکنون این طرح در بخش برق است. اصل موضوع اطلاع‌رسانی و آموزش است. استارتاپ‌های زیادی در این زمینه فعال خواهند شد و صدا و سیما همکاری وسیعی خواهد داشت.»

وزیر نیرو همچنین گفت: «در موضوع آب هم باید جلوتر برویم ببینیم چگونه می‌شود عمل کرد.»

او خاطرنشان کرد: «در شرایط کرونایی برق یک واحد درمانی و بیمارستانی قطع نشد و این حاکی از آن است که هزاران خدمتگزار مردم در صنعت آب و برق مشغول فعالیت بودند و مردم قدرشناس این تلاش هستند.»

وزیر نیرو همچنین اظهار داشت: «آب و برق دو محصول بسیار مهم در هر جامعه‌ای است که ارتباط مستقیم با رفاه، آسایش، امنیت خاطر و سلامت مردم دارند. در منطقه ما به لحاظ وضعیت اقلیمی که منطقه‌ای خشک و نیمه خشک است، اهمیت این موضوع بیشتر و این نیاز در تابستان شدیدتر احساس می‌شود، شرایط کرونایی هم موضوع را خیلی مهم می‌کند.»

او افزود: «خوشبختانه با همراهی مردم بویژه در ماه‌های اخیر در مصرف آب و برق، توانستیم اوج بار برق را در یک تابستان نسبتاً طولانی و گرم با موفقیت پشت سر بگذاریم و نسبت به سال‌های قبل که همیشه این اوج بار حدود ۵ درصد افزایش می‌داشت و ناچار بودیم برای تأمین آن از مدت‌ها قبل یک سرمایه‌گذاری سنگین برای احداث نیروگاه‌ها داشته باشیم، اوج بار ما در تابستان امسال همانند سال گذشته تنها یک درصد افزایش داشت اما در عوض توانستیم انرژی بیشتری را عرضه کنیم.»

به گفته اردکانیان، امسال در حالی که خیلی از کشورها حتی صنعتی دنیا به دلیل شرایط کرونایی و رکود و کسادی گزارش دادند ۵ تا ۲۵ درصد انرژی کمتری را مصرف کردند و بازار برای آن وجود نداشت در صنایع بزرگمان بیش از ۱۱ درصد و عرضه انرژی در کل در کشور ۴.۵ درصد نسبت به سال قبل بیشتر بود.

با این حال، تجربه دو سال پیاپی کاهش شیب افزایش مصرف (از ۵ درصد به یک درصد رشد پیک) که نتیجه همکاری موفق با مردم بود، فرصتی ایجاد کرد که یک آرزوی دیرینه محقق شود و برق به صورت رایگان به دست مردم برسد؛ البته به شرط خوش مصرفی.

خبرخوان

فروش ۵۷ هزار میلیارد تومان اوراق بدهی دولت

۵۷ هزار و ۳۱۰ میلیارد تومان اوراق بدهی دولتی توسط بانک‌ها و سایر مؤسسات مالی، از طریق فرآیند حراج و خارج از حراج از طریق بورس در ۱۲ دوره حراج هفتگی، خریداری شد.

در ۱۲ دوره حراج هفتگی تا پایان مردادماه ۱۳۹۹، در مجموع ۵۷ هزار و ۳۱۰ میلیارد تومان اوراق بدهی دولتی توسط بانک‌ها و مؤسسات مالی غیربانکی از طریق فرآیند حراج و خارج از حراج (از طریق بورس) خریداری شد. مجموع سفارش‌های بانک‌ها و مؤسسات مالی غیربانکی نیز در این ۱۲ دوره حدود ۱۲۵ هزار و ۱۰ میلیارد تومان بوده است.

در دوازده حراج برگزار شده بانک‌ها ۶۹ درصد، صندوق‌ها و نهادهای مالی ۴ درصد و سایر سرمایه‌گذاران ۲۷ درصد اوراق را خریداری کردند./ **بانک مرکزی**

۱۷ میلیارد یورو ارز صادراتی بازنگشته است

رئیس سازمان توسعه تجارت ایران با اشاره به اینکه تعهدات ارزی صادرکنندگان طی سالهای ۹۷ و ۹۸ به میزان ۵۰ میلیارد یورو است، گفت: هنوز ۱۷ میلیارد یورو ارز حاصل از صادرات طی این دو سال بازنگشته است.

حمید زادبوم با اشاره به رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان گفت: موضوع رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان از ۲۲ فروردین سال ۹۷ مطرح شد بنابراین صادرکنندگان براساس بخشنامه بانک مرکزی موظف به بازگشت ارز حاصل از صادرات شدند. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه میزان صادرات غیرنفتی کشور از مورخ ۲۲ فروردین ۹۷ تا پایان اسفند ۹۸ به میزان ۸۰ میلیارد یورو است، افزود: اما میزان تعهدات ارزی به این میزان نیست به‌دلیل اینکه با توجه به برخی از مشکلات قیمت‌گذاری کالا در گمرکات که در سال ۹۷ به‌وجود آمد بانک مرکزی برای صادرکنندگان ۲۰ درصد تخفیف قائل شد. زادبوم با بیان اینکه صادرات غیرنفتی در این بازه زمانی حدود ۵۶ میلیارد یورو است، افزود: بخشی از این صادرات نیز شامل فرآورده‌های نفتی مانند بنزین می‌شود که بازگشت ارز آن ۴۲۰۰ تومانی است و متعهد آن نیز دولت است بنابراین در مجموع صادرات غیرنفتی ما در بازه زمانی ۲۲ فروردین ۹۷ تا پایان اسفند ۹۸ به میزان ۵۰ میلیارد یورو است./ **فارس**

آغاز پرواز هفتگی «هما» به اسپانیا از ۱۲ شهریورماه

پروازهای برنامه‌ای هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران «هما» به فرودگاه مادرید از ۱۲ شهریورماه جاری برقرار می‌شود. در پی هماهنگی سازمان هواپیمایی کشوری ایران و اسپانیا برای برقراری پرواز برنامه‌ای بین دو کشور، اولین پرواز هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران «هما» به مقصد مادرید، روز چهارشنبه ۱۲ شهریور (۲ سپتامبر) با هواپیمای ایرباس انجام می‌شود.

این پرواز در روزهای چهارشنبه هرهفته، با پرواز شماره ۷۳۱ در ساعت ۵۰ و ۹ دقیقه بامداد، فرودگاه امام خمینی(ره) را ترک و ساعت ۱۵ و ۱۴ دقیقه (به وقت محلی) در فرودگاه مادرید به زمین می‌نشیند.

بازگشت این پرواز نیز در همان روز با پرواز شماره ۷۳۰ در ساعت ۱۵ و ۳۰ دقیقه به وقت محلی از فرودگاه مادرید و ساعت ۵۰ و ۲۳ دقیقه وارد فرودگاه امام خمینی(ره) می‌شود./ **هما**

معاون سرمایه‌گذاری و امور اقتصادی صندوق بازنشستگی کشوری از روند اصلاحات ساختاری در شرکت‌های تابعه می‌گوید

۲۷ شرکت راکد صندوق بازنشستگی منحل شدند

«شرکت‌های کاغذی صندوق بازنشستگی کشوری تعیین تکلیف می‌شوند»؛ این خبر از اسفند سال ۱۳۹۸ دست به دست شد و حالا خبر قطعی آمده که این شرکت‌ها منحل شده‌اند. دکتر حسن تاجیک، معاون سرمایه‌گذاری و امور اقتصادی صندوق بازنشستگی کشوری، از جزئیات ماجرای شرکت‌های کاغذی در این صندوق می‌گوید. به گفته او، سه موضوع اصلی در قالب سه کمیته مجزا در دستور کار صندوق بازنشستگی کشوری قرار گرفته‌اند: موضوع اول مربوط‌ورود شرکت‌های صندوق به بورس است؛ البته آن دسته از شرکت‌هایی که امکان و آمادگی ورود به بورس را داشته باشند. موضوع دوم، ساماندهی شرکت‌های صندوق است که بحث شرکت‌های کاغذی هم در آن به میان می‌آید و موضوع سوم، پروژه‌هایی است که به دلایل مختلف متوقف مانده و حالا باید در قالب سه مگاپروژه پیش برود. تاجیک در این گفت‌وگو، از جزئیات مربوط به شرکت‌های کاغذی در صندوق بازنشستگی کشوری می‌گوید و تأکید می‌کند که این شرکت‌ها، صرفاً شرکت‌هایی هستند که فعالیت‌شان متوقف شده و اکنون باید منحل یا با شرکت‌های دیگر ادغام شوند.

■ آقای تاجیک! اگر موافق باشید بحث را با تغییرات سال‌های اخیر در صندوق بازنشستگی کشوری شروع کنیم؛ به نظر می‌رسد صندوق راهبردهای جدیدی را تعریف کرده که در قالب اهداف کوتاه مدت و بلند مدت دنبال می‌شود؛ این راهبردها را چطور جمع بندی می‌کنید؟

سه موضوع به‌صورت راهبردی در دستور کار مجموعه صندوق بازنشستگی کشوری قرار گرفت. این موضوعات در قالب سه کمیته پیگیری می‌شوند. یک کمیته مدیریت پورتفو است که در واقع از یک‌سو بهینه کردن پورتفوی بورسی صندوق بازنشستگی کشور را دنبال می‌کند و از سوی دیگر به شرکت‌هایی می‌پردازد که امکان و آمادگی ورود به بورس را داشته باشند. این شرکت‌ها باید الزامات سازمان بورس را برای عرضه سهام داشته باشند، حداقل دو تا سه سال سودده بوده باشند و به علاوه صورت مالی آنها دارای کمترین بند حسابرسی باشد.

دومین موضوعی که در دستور کار قرار گرفت، کمیته ساماندهی شرکت‌های صندوق است. در این قالب ما شرکت‌هایی که بعضاً متوقف، کاغذی و یا زیانده بودند و یا فعالیت‌های موازی داشتند را در دستور کار قرار دادیم و در همین قالب، نسبت به ساماندهی شرکت‌ها اقدام شد.

سومین موضوعی هم که در دستور کار قرار گرفت، پروژه‌هایی بود که در سنوات قبل شروع شده بود، اما به دلایل مختلف، از جمله تأمین مالی، اختلاف بین پیمانکار و مجری و یا اختلاف‌هایی که با سیستم بانکی داشتند و یا به هر دلیل دیگری متوقف شده بود و برای حل و فصل موضوعات در کمیته نظارت بر پروژه‌ها مطرح شد. اصطلاحاً سه مگاپروژه بود که این‌ها متوقف بودند و در قالب کمیته نظارت بر پروژه‌ها در دستور کار قرار دادیم. این سه موضوع اصلی و محوری بود که در کنار سایر امور انجام شد، اموری مثل اصلاح ساختارهای مدیریتی و مالی شرکت‌ها و ساماندهی نظام بودجه‌ریزی و برگزاری مجامع آنها در موعد مقرر که این موارد در این سه قالب ساماندهی شد.

■ از شرکت‌های کاغذی در صندوق بگویید، چه تعداد شرکت کاغذی در صندوق وجود داشت که نسبت به انحلال آنها اقدام کردید؟

تعداد ۲۷ شرکت به‌عنوان شرکت‌های زیانده، غیرفعال یا متوقف‌شده شناسایی شدند. این شرکت‌ها یا برای انجام موضوعی خاص تأسیس شده بودند که اقدام جدی در مورد آن موضوع خاص انجام نشده بود یا به دلایل مختلفی از جمله مشکلات سهامداران در تأمین و اجرای پروژه خاص متوقف شده بودند. این شرکت‌ها را به منظور انحلال در دستور کار قرار دادیم که اکثراً در قالب هلدینگ‌های مختلف فعالیت می‌کردند. وقتی از شرکتی به اسم کاغذی یاد می‌شود، چه زیانده و متوقف شده باشد، چه به دلایل مختلف برای پروژه‌ای تأسیس شده و فعالیتی انجام نداده باشد؛ در هر صورت برای اداره آنها اعضای هیأت‌مدیره تعیین شده بود و منابعی هم به‌عنوان سرمایه اولیه و یا سایر دارایی‌ها به این شرکت‌ها تخصیص داده شده بود.

به هرحال، دفتر و مکانی اشغال شده یا آثار مالی و هزینه‌ای در صورت‌های مالی هلدینگ‌های صندوق ایجاد کرده بود. پس از ساماندهی شرکت‌ها و اصلاح حساب این هلدینگ‌ها در قالب تدوین برنامه ساماندهی شرکت‌ها، موضوع انحلال این شرکت‌ها در دستور کار قرار گرفت. انحلال این شرکت‌ها باعث شد هم بخشی از منابع هلدینگ‌های صندوق آزاد شود و هم اصلاح ساختار مدیریتی صورت گرفت و تا حدودی، هیأت‌مدیره‌هایی که معرفی شده بودند، ساماندهی شدند و تعدادی از مجموعه جدا شدند.

با این اقدام، تعداد شرکت‌هایی که شاید به‌صورت واقعی تحت پوشش صندوق نبودند، اما اسامی و سوابق آنها ساختار صندوق و هلدینگ‌ها را مترم کرده بود، کاهش یافت و نظمی به خود گرفت. کاهش این تعداد شرکت، نظام مدیریتی را متمرکزتر می‌کند و به شرکت‌هایی که فعالیت با اهمیت و جدی‌تری دارند کمک می‌کند تا برای اصلاح ساختار مالی و مدیریتی‌شان بیشتر متمرکز شویم. در همین قالب، تقریبا حدود ۲۲ شرکت نیز که دارای فعالیت‌های موازی بودند، در قالب طرح ادغام ساماندهی شدند.

■ ادغام شرکت‌ها به چه صورت انجام شده‌است؟ چه شرکت‌هایی را ادغام کرده‌اید؟

شرکت‌هایی داشتیم که مأموریت‌ها یا فعالیت‌های مشترک داشتند. آنها یا در زمینه فعالیت‌های مشترک با هم رقابت و در حوزه کار همدیگر دخالت می‌کردند یا اینکه عملاً مأموریت مشترک داشتند و می‌شد با اصلاح ساختار، فعالیت و برنامه‌ها و پروژه‌هایی که مدنظرشان است را به یک شرکت مادر بسپاریم؛ پس ما این شرکت‌ها را ادغام کردیم. این اقدام در قالب افزایش بازده به مقیاس فعالیت شرکت کمک می‌کند تا بازدهی بیشتری برای صندوق داشته باشد. وقتی تعداد شرکت‌ها با موضوع فعالیت مشترک زیاد می‌شوند، بازدهی آنها کاسته می‌شود و هزینه‌های ثابت و متغیر آنها روی بازدهی‌شان تأثیر به‌سزایی خواهد گذاشت. این ادغام در قالب هم‌افزایی، چه از نظر سرمایه‌ای و چه از نظر نیروی انسانی مورد نیاز به ما کمک می‌کند که بتوانیم بازدهی بیشتری را از این مجموعه شرکت‌ها داشته باشیم. این یک مأموریت اساسی بود که در قالب کمیته ساماندهی صورت گرفت.

البته به پیشنهاد مدیرعامل صندوق در سال ۱۳۹۹ که به‌عنوان «سال جهش تولید» هم نامگذاری شده است، به‌عنوان سومین مأموریت و برنامه محوری تصمیم‌های کمیته ساماندهی، برنامه دیگری هم در دستور کار قرار گرفت که تدوین شاخص‌های فعالیت شرکت‌ها در قالب جهش تولید است. شرکت‌ها علاوه بر این که برنامه جاری خودشان را دنبال می‌کنند و بودجه سال ۱۳۹۹ خود را هم در همین قالب اعلام کرده بودند، در این برنامه مشارکت کردند و یک برنامه جهش تولید از آنها خواسته شد.

این برنامه با لحاظ تأثیرات و بروس کرونا بر کشور تدوین شد تا ما بتوانیم منافع و بازدهی بیشتری را ناشی از تلاش مضاعف مدیران شرکت‌ها و هلدینگ‌ها داشته باشیم و میزان بازدهی شرکت‌های تحت پوشش صندوق را افزایش دهیم. هدف هم این بود که شرکت‌ها به نسبت دارایی‌هایی که داشتند، هزینه‌هایشان را هم مدیریت کنند و کاهش بدهند و به تناسب بتوانند با افزایش فروش و کسب درآمد سود و بازدهی بیشتری به صندوق برسانند که صندوق بتواند در قالب تأمین مالی کمک بیشتری را در پرداخت حقوق بازنشستگان داشته باشد و از ظرفیت شرکت‌های تحت پوشش بهره بگیرد و فشار بر نظام بودجه‌ای کشور را تا حدودی تعدیل کند.

■ با این اقدامات در چه میزان منابع مالی صرفه‌جویی کرده‌اید؟

عدد قطعی را الان نمی‌شود گفت و این‌ها همه‌اش پیش‌بینی است. میزان اثربخشی این اقدامات را قطعاً در پایان دوره مالی می‌توان تعیین کرد. اما بحث برنامه جهش تولید، تقریباً به طور متوسط حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد بالاتر از بازدهی‌ای پیش‌بینی شده که شرکت‌ها در قالب نظام بودجه‌ریزی به ما اعلام کردند را در اختیار کمک به تأمین منابع مالی صندوق قرار خواهد داد.

■ اصولاً شرکت‌های کاغذی چرا به وجود می‌آیند؟ معمولاً این شرکت‌ها چه کارکردی دارند؟

این شرکت‌ها در بدو تأسیس کاغذی نیستند و نمی‌شود اسم آن را کاغذی گذاشت و برای مأموریت خاصی تأسیس می‌شوند. شرکت‌هایی که در نظام اقتصادی ما از آن کاغذی یاد می‌شود، به این معناست که برخی از فرصت‌طلبان اقتصادی یک سری شرکت‌ها را تأسیس می‌کنند برای بهره‌برداری شخصی خودشان و از آن سو، استفاده‌های اقتصادی می‌برند شاید برای بعضی اهداف غیرواقعی و غیراقتصادی؛ اما در مجموعه‌هایی مثل صندوق بازنشستگی، تأسیس این شرکت‌ها لزوماً به اسم شرکت کاغذی نیست.

ابتدا برای یک پروژه یا مأموریت خاص تأسیس می‌شود که بتوانند آن مأموریت خاص را در قالب شرکت راهبری کنند. ما شرکت‌هایی داریم که فعالیت‌های مشخصی دارند، گاهی در هلدینگ‌ها لازم است برای اجرای پروژه جدید، یک شرکت جدید تأسیس کنند که این شرکت‌ها عموماً دو گونه هستند؛ یا در قالب شرکت پروژه هستند که با اجرای پروژه عمر و مأموریت آنها به پایان می‌رسد و یا در قالب شرکت سهامی خاص شکل می‌گیرند که بتوانند آن مأموریت یا پروژه را پیش ببرند.

مثلاً اگر بخواهیم یک نیروگاه احداث کنیم و یا یک واحد اقتصادی تولیدی خاص، این فعالیت بایستی در قالب یک شرکت مستقل فرآیندهای خود را راهبری کند. پس اگر نوع سرمایه گذاری آن اجرای طرح توسعه نباشد و هدف آن راه‌اندازی یک واحد تولیدی، اقتصادی یا خدماتی جدید باشد و در راستا و هم جهت با تولید، خدمات و محصولات شرکت اصلی نباشد؛ بایستی در قالب یک شرکت جدید فعالیت کند. مدیران برای اینکه بتوانند این‌گونه برنامه‌های خود را پیش ببرند، این شرکت‌ها را تأسیس می‌کنند؛ اما گاهی پروژه‌ها به دلایل اقتصادی، تدوین مدل سهامداری و یا بحران‌های پیش‌بینی‌نشده به سرانجام نمی‌رسد. لذا این شرکت‌ها به‌صورت پوسته‌ای باقی می‌مانند و فعالیت جدی را در قالب شرکت شروع نمی‌کنند یا شاید فعالیت هم شروع می‌شود، اما به دلایلی دچار زیان‌های مالی و اقتصادی شده‌اند و برای جلوگیری از زیان بیشتر، متوقف شده‌اند. این‌ها را در قالب شرکت‌های متوقف شده و راکد شناسایی کردیم و در جهت ساماندهی آن قدم برداشتیم.

■ روند حذف این شرکت‌ها به چه صورت بود؟ در راستای انحلال آنها، چه بازتابی ایجاد شده‌است؟

انحلال این شرکت‌ها بسته به ترکیب سهامداری‌هایشان متفاوت است. شرکت‌هایی که صددرصد متعلق به صندوق بوده، رأساً با تهیه گزارش توجیهی و رعایت فرآیندهای قانونی و تصویب مراجع در مسیر انحلال قرار گرفته‌اند. آنها که به‌نوعی مربوط به خود صندوق یا هلدینگ‌های تحت پوشش بوده‌اند نیز با رعایت همین فرآیند با تأیید هیأت‌مدیره و تصویب مجمع و براساس شرایطی که در قانون تجارت پیش‌بینی‌شده، نسبت به انحلال شرکت اقدام می‌کنیم. اما گاهی شرکت‌ها دارای سهامدار غیر هستند؛ یعنی لزوماً صندوق بازنشستگی یا هلدینگ‌های تحت پوشش دارای سهام صددرصدی نبوده‌اند و درصدی از این سهام متعلق به سهامداران غیر است.

در این حالت، یا باید به‌صورت توافقی این فرآیندها و مجمع برگزار شود و نسبت به انحلال شرکت‌ها اقدام شود و یا اینکه درصورت عدم مشارکت سهامدار غیر که خارج از هلدینگ‌های تحت پوشش صندوق است، در قالب دادخواستی که به مقام‌های قضایی داده می‌شود، نسبت به تقاضای انحلال این شرکت‌ها اقدام خواهد شد. بعد از تأیید دستگاه قضایی که منجر به دعوت از سهامداران و تأیید آنها می‌شود، نسبت به این مسأله اقدام خواهد شد و در قالب همان مجامع، انحلال صورت خواهد گرفت.

■ پس این شرکت‌ها به هر حال در ابتدا، به‌عنوان شرکت کاغذی ثبت نمی‌شوند. این، یعنی سایر شرکت‌ها هم در آینده امکان دارد به شرکت کاغذی تبدیل شوند. آیا اقدامی کرده‌اید که در آینده شرکت‌ها به شرکت کاغذی تبدیل نشوند؟

ما بنا را بر این گذاشته‌ایم که تا زمانی که مأموریت ما برای شرکت‌ها منجر به تهیه طرح‌های توجیهی نشود و فرآیند نظام تصمیم‌گیری طی نشود و اسناد اجرای طرح به تأیید نرسد، نسبت به تأسیس شرکت‌های جدید اقدام نکنیم، یعنی در قالب یک موضوع یا یک محتوای جدید شرکت تأسیس نکنیم، بلکه براساس یک پروژه جدید که توجیهات فنی و اقتصادی آن، کلیاتش به تأیید و تصویب ارکان رسیده و امکان عملیاتی شدن و تأمین مالی‌اش مهیا شده، اقدام به راه‌اندازی شرکت جدید کنیم.

■ در صندوق بازنشستگی، وقتی از شرکت‌های کاغذی سخنی به میان می‌آید، دقیقاً به چه معناست؟

عنوان کاغذی معمولاً به این صورت است که دو برداشت از آن می‌شود؛ یک برداشت با نگاه اقتصادی می‌شود که به هر حال با یک مأموریتی شرکت‌ها تأسیس شده‌اند، اما اقدامی صورت نگرفته‌است. بخش دیگر غیراقتصادی و بحث سوءاستفاده‌های اقتصادی است که مشمول صندوق‌ها نمی‌شود.

بیشتر اتفاقاتی است که در پرونده‌های مفاسد اقتصادی اخیراً با آنها مواجه شده‌ایم، این است که برخی از افراد شرکت‌هایی را با نیات سوء تأسیس می‌کنند برای اینکه سوءسابقه و حواشی‌ای برای مالکین و سهامداران اصلی به وجود نیاید، به اسم سهامداران غیر راه‌اندازی می‌کنند. بعد از اجرای یک یا دو مأموریت خاص، فعالیت آن‌ها متوقف و رها می‌شوند. گاهی از این نوع سوءاستفاده از شرکت‌ها به عنوان شرکت‌های کاغذی یاد می‌شود؛ اما این مسأله در مورد صندوق‌های بازنشستگی جایگاهی ندارد. این شرکت‌ها برای یک مأموریت خاص اقتصادی تأسیس شده‌اند؛ اما به دلایلی یا در قالب عدم تأمین مالی یا به دلیل توجیه‌پذیر نبودن پروژه‌هایی که تعریف شده، فعالیت‌شان متوقف شده و بیشتر از این جنس بوده است، یعنی به مفهوم کلی کارکرد خود را در واقع از دست داده‌اند.